



**REPUBLIKA HRVATSKA**

**Ministarstvo mora, prometa i  
infrastrukture**

**Projekt besplatnog željezničkog prijevoza  
umirovljenika i osoba starijih od 65 godina**

## 1. Sažetak projekta

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od dana 13. prosinca 2023. godine prihvaćen je pilot-projekt besplatnog željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Pilot-projekt) (KLASA: 022-03/23-07/487, URBROJ: 500301-05/20-23-3), a provodi se u razdoblju od 1. siječnja 2024. godine do 31. prosinca 2024. godine.

Uvođenjem Pilot-projekta broj putovanja umirovljenika i osoba starijih od 65 godina je počeo rasti te je do 30. listopada 2024. evidentirano oko 1,1 milijuna putovanja. Treba naglasiti da se znatno povećao broj umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji koriste pogodnost besplatnog putovanja sa 34.692 na 174.000 koliko ih posjeduje pametnu karticu za navedeni Pilot-projekt na dan 30. listopada 2024. godine.

U skladu s Tarifom za prijevoz putnika u unutarnjem prijevozu (Tarifa 101) društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. danas odobrava 50% popusta na putovanja umirovljenika i osoba starijih od 60 godina. U 2019. godini umirovljenici i starije osobe ostvarile su oko 1,2 milijuna putovanja vlakom, dok su u 2022. godini ostvarili oko 820 tisuća putovanja, što je za oko 33,5% manje putovanja u odnosu na 2019. godinu, dok je u 2023. godini ostvareno oko 825 tisuća putovanja umirovljenika i starijih osoba što je za 0,6% više, što je još uvijek manje u odnosu na godinu prije pandemije covida-19.

Ukupni ostvareni prihod od umirovljenika i starijih osoba u 2019. godini iznosio je oko 2,3 milijuna EUR, dok se procjenjuje da će u 2024. godini iznositi oko 2 milijuna EUR.

Tablica 1. Broj korisnika povlastice umirovljenik i starije osobe

godina/kategorija putnika	2019.	2022.	2023.	procjena 2024.	procjena 2025.
	broj korisnika				
umirovljenik ili starija osoba	45.759	35.661	34.692	175.000	185.000

Na temelju uspješnosti pilot faze, te ostvarene rezultate u pogledu stjecanja povjerenja novog broja korisnika vlaka kao prijevoznog sredstva u svakodnevnim putovanjima kao i onim povremenim, predlaže se prijelaz iz pilot faze u fazu provedbe projekta besplatnog javnog željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Projekt).

Projektom se može poboljšati kvaliteta života umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, potaknuti održiva mobilnost i doprinijeti ekološki odgovornijem načinu putovanja starije populacije. Uz to, Projektom se promiče javni željeznički prijevoz, uz smanjenje prometnih gužvi na cestama. Projekt besplatnog željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina omogućio bi neograničeno korištenje željezničkog prijevoza za 1.226.522 umirovljenika na području cijele Republike Hrvatske. U tom smislu umirovljenici i osobe starije od 65 godina će moći besplatno putovati vlakom u svrhu:

- svakodnevnih i povremenih putovanja,
- jednodnevnih izleta,
- posjeta događanjima i manifestacijama,
- odlazaka liječniku,
- putovanja na ljetovanje,
- i drugih putovanja.

## **2. Ciljevi Projekta**

- osigurati besplatan željeznički prijevoz umirovljenika i osoba starijih od 65 godina,
- poboljšati kvalitetu života umirovljenika i osoba starijih od 65 godina omogućujući im lakši pristup različitim destinacijama,
- promovirati održivu mobilnost među starijom populacijom,
- smanjiti troškove umirovljenika i osoba starijih od 65 godina vezane uz prijevoz i putovanja,
- poticati korištenje željezničkog prijevoza.

Projekt ima socijalnu dimenziju. U socijalnom smislu, provođenjem Projekta znatno će se olakšati financijska situacija umirovljenika i osoba starijih od 65 godina. U razvojnom smislu, obzirom na velika ulaganja u željezničku infrastrukturu i vozni park, ovim Projektom i dalje se potiče korištenje i održivost željezničkog prijevoza. Naime, do kraja 2025. godine HŽ Putnički prijevoz d.o.o. će u promet pustiti još 13 novih vlakova, a u idućem programskom razdoblju planirana je nabava još oko 60 novih vlakova. U tom smislu nužno je u narednom periodu stvoriti naviku putovanja vlakom, što je neophodno u cilju dugoročne održivosti željezničkog prijevoza.

## **3. Aktivnosti Projekta**

- donošenje Zaključka Vlade Republike Hrvatske o provođenju projekta besplatnoga željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina,
- organizacija promotivnih kampanja kojima bi se umirovljenici i osobe starije od 65 godina upoznale s prednostima besplatnoga željezničkog prijevoza,
- ispostavljanje pametnih kartica za umirovljenike i osobe starije od 65 godina koje će im omogućiti besplatan prijevoz,
- praćenje i evaluacija učinaka projekta, uključujući broj umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji koriste besplatan prijevoz, ekološke koristi i druge relevantne parametre.

## **4. Očekivani rezultati**

- povećanje broja umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koje koriste željeznički prijevoz,
- smanjenje emisija CO<sub>2</sub> i drugih onečišćivača iz prometa,
- poboljšanje kvalitete života umirovljenika i osoba starijih od 65 godina te smanjenje njihovih troškova prijevoza,
- povećana svijest o važnosti održive mobilnosti.

## 5. Potrebna financijska sredstva i izvori financiranja

Projekt će se financirati kroz Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: PSO ugovor), a potrebno je osigurati i sredstva za promociju Projekta. Prema pokazateljima, za prvih devet mjeseci ove godine vidljivo je da umirovljenici i starije osobe nakon pandemije covida-19 ponovno koriste željeznički prijevoz. Procijenjeni izostali prihod trgovačkog društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. na temelju provođenja Projekta iznositi će godišnje 2 milijuna EUR te je isto potrebno osigurati kroz PSO ugovor.

Uz modernizaciju i obnovu pruga te obnovu voznog parka, Projekt bi bio još jedna od mjera vezana uz vraćanje putnika željeznici. Financiranje će se provesti u skladu s odredbama PSO ugovora.

Tablica 2. Procjena izostalog prihoda u 2025. godini

godina/kategorija putnika	2025.
	procjena potrebnih sredstava
umirovljenik ili starija osoba	2.000.000,00 EUR

## 6. Vremenski okvir

Pilot-projekt započeo je 1. siječnja 2024. godine te se na temelju uspješnosti pilot faze predlaže prijelaz iz pilot faze u fazu provedbe projekta besplatnog željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina do 31. prosinca 2025. godine.

Projekt ima potencijal značajno poboljšati kvalitetu života umirovljenika, potaknuti održivu mobilnost i doprinijeti ekološki odgovornijem načinu putovanja starije populacije. Uz to, Projekt može biti od koristi i željezničkim operaterima te lokalnim zajednicama kroz promociju javnog prijevoza i smanjenje prometnih gužvi na cestama.

## 7. Tehnička provedba projekta

Za ostvarivanje besplatne prijevozne karte, društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. (u daljnjem tekstu: HŽPP) će umirovljenicima i osobama starijim od 65 godine života ispostaviti pametne kartice i odgovarajući profil. Pametna kartica izrađuje se na temelju popunjenog zahtjeva za izradu pametne kartice koji se predaje na prodajnom mjestu trgovačkog društva HŽPP. Uz popunjen zahtjev za izradu pametne kartice umirovljenici su dužni priložiti i odrezak zadnje mirovine ili rješenje o mirovini, dok su osobe starije od 65 godina dužne priložiti kopiju dokumenta iz kojega je vidljiv datum rođenja kako bi se dokazalo pravo na besplatan prijevoz.

Izrađena pametna kartica vrijediti će za cijelo vrijeme trajanja Projekta uz dodijeljeni profil i godišnju kartu za besplatno putovanje umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koja će vrijediti za 2025. godinu i naplaćuje se 2,65 EUR. Pametna kartica, na kojoj je dodijeljen navedeni profil i godišnja karta, omogućavaju besplatno putovanje na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja Projekta. Potrebno je da korisnik pribavi pametnu karticu s profilom i godišnjom kartom na blagajnama HŽPP-a. Prijevoznu kartu putnik je dužan pokazati

kondukteru na pregled i validaciju Na temelju godišnje karte umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina bit će omogućen neograničen broj putovanja u 2. razredu vlakova na svim relacijama u unutarnjem željezničkom prometu na području Republike Hrvatske.

Uz pomoć pametne kartice i izdanih besplatnih karata, generirati će se evidencija broja vožnji umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji ostvaruju pravo na besplatan prijevoz vlakom, a što će služiti kao podloga za izradu kvartalnih izvješća o broju ostvarenih putovanja u sklopu Projekta, koje će društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dostavljati Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.